

Jog-bíróság-nyilvánosság

Darák Péter a bírósági nyilvánosság szélesítését szorgalmazta

Budapest, 2013. október 24., csütörtök (MTI) - A bírósági nyilvánosságra vonatkozó magyar szabályozás lazítását szorgalmazta Darák Péter, a Kúria elnöke a legfelsőbb bírói fórum és az Országos Bírósági Hivatal (OBH) által a témában rendezett nemzetközi konferencián csütörtökön Budapesten.

A bírósági eljárás nyilvánossága a bírói hatalom korlátjaként a jogállamiság fontos garanciája - jelentette ki a főbíró.

Kifejtette: a bírói hatalom "fékeit és ellensúlyait" a törvényekhez kötöttség és a bírósági szervezet belső differenciáltsága mellett a nyilvánosság testesíti meg. Az igazságszolgáltatás függetlensége nem járhat együtt a számonkérhetőség teljes hiányával. A bírósági tárgyalások és döntések nyilvánossága biztosítja, hogy a bíró "szem előtt legyen", a nyilvánosság kontrollja alatt álljon - mondta Darák Péter. Hozzáfűzte: a bírósági eljárás nyilvánossága egyúttal a tisztességes eljárás és a bíróságokba vetett közbizalom garanciája is.

Kitért arra, hogy az igazságszolgáltatás nyilvánossága magában foglalja a bírósági tárgyalások nyilvánosságát és az iratok, illetve döntések megismerhetőségét. Ám mindhárom területen jelentkeznek olyan alapjogok, amelyek a teljes nyilvánosság korlátozását teszik indokolttá. Ilyen például a tanúk védelme, a tisztességes, pártatlan eljárás elve. A korlátozás eredménye azonban nem csorbíthatja a nyitott bíróság elvét.

A Kúria elnöke hozzátette: a nyilvánosság nem rendelhető alá a személyiségi jogoknak. Magyarországon a jogász szakma számos neves képviselője vélte úgy, hogy többéves csend után tovább kell lépni ebben a kérdésben, figyelemmel arra, hogy több mint fél évtizede nem folytak a bírósági nyilvánosság szabályainak indokoltságára irányuló vizsgálatok.

Tájékoztatása szerint folynak vizsgálatok a tekintetben, hogy miként lehet lazítani a magyar szabályozáson, amely meglehetősen szorosnak tekinthető. Különösen a jogi személyek vannak privilegizált helyzetben.

Darák Péter azt mondta, a felek nevének közzététele terén példa lehet a német gyakorlat, amely szerint az egyszer már jogszerűen ismertté vált nevek nem védettek. Személyiségi jogi, illetve szerzői jogi perekben a közzétett határozatok szövegéből a fél neve sokszor kikövetkeztethető, például akkor, ha egy-egy híres szerző örökösei a peres felek. Ismert magánszemélyek, például sportolók neve is feltűnethető lehet, ugyanakkor szigorú anonimizálási szabályok vonatkoznak a szexuális bűncselekményekkel kapcsolatos határozatokra. Az angolszász jogrendszerekben is a nevek közzététele tekinthető általános szabálynak: az lesz nyilvános, ami a tárgyaláson is nyilvános volt - tette hozzá a főbíró.

Közölte, a bírósági határozatok publikálása az egységes ítélezés szempontjából is lényeges, ami a legfelsőbb bírói fórum alkotmányos feladata. Az egyedi ügyekben hozott felsőbbbírósági döntések fontos szakmai orientációt adnak a bírák és a jogászság számára, és ha ezek rövid időn belül, áttekinthető formában kerülnek a szakmai nyilvánosság elé, ez hatásában ugyanolyan előremutató, mint egy-egy jogegységi határozat vagy kollégiumi vélemény - mondta a Kúria elnöke.

A bírósági adatkezelés kapcsán Darák Péter azt emelte ki: alapvető jogokat érint, ezért törvényi szinten kellene szabályozni, jelenleg azonban csak ennél jóval alacsonyabb szintű rendeletek, szabályzatok léteznek. Továbbá szükséges a bírósági adatkezeléssel kapcsolatos jogorvoslati rendszer.

Handó Tünde, az OBH elnöke megnyitójában elmondta: a konferencia célja olyan, országok közötti interaktív fórum elindítása, amelyen a résztvevők megoszthatják tapasztalataikat, illetve megbeszélhetik a problémákat. A rendezvény felhívja a figyelmet a bíróságok sajátos kommunikációs szerepére, és nemzetközi egyeztetést, párbeszédet indíthat el a szakmai módszerek és eljárások kommunikációs szempontú vizsgálatával kapcsolatban.

A bírói tevékenység összefügg azzal, ahogy a társadalom a személyes és közérdekű adatokat kezeli. Ezért fontos, hogy milyen hozzáférést kell biztosítani ezekhez az adatokhoz a bírósági eljárások során, közülük melyeket lehet nyilvánosságra hozni - tette hozzá.

Handó Tünde kiemelte: a bírósági eljárások nyilvánossága a bírói hatalom korlátjaként a jogállamiság fontos garanciája, ami minden országban okozhat nehézségeket.

Az OBH és a **Kúria** által rendezett, Bíróság és kommunikáció elnevezésű kétnapos nemzetközi konferencián előadást tart Péterfalvi Attila, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke, Howard Riddle, Anglia és Wales főmagisztrátusa, Ingrid Kaps, a Münchener Bíróság sajtószóvivője, Giovanni Buttarelli, az európai adatvédelmi biztos helyettese, Lipták Ádám, a The New York Times bírósági tudósítója és Harangozó Attila, a Szegedi Ítéltábla elnöke.

A csütörtökön kezdődött rendezvény a kezdő eseménye egy olyan, Budapesten évente megrendezendő konferenciasorozatnak, amely a bíróság és kommunikáció főtémán belül minden évben más-más szakterületet vitat meg elismert nemzetközi és hazai szakértők segítségével. A konferenciára Európa 26 országából érkeztek szakemberek.

bja \ bám \ blz

MTI 2013. október 24., csütörtök 13:27